

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu:	Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony:	I/2
Datum vytvoření:	3. 4. 2013
Autor:	Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět:	Český jazyk a literatura
Tematická oblast:	Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání:	Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu:	pracovní list Karel Poláček – Bylo nás pět
Popis využití:	ověření znalostí o knize, práce s textem, porozumění textu, vyhledávání informací
Čas:	20 minut

VÝCHOZÍ TEXT k úkolům 1 – 7

Já se nýčko moc těším na zimu, ani se dočkat nemůžu, a každé ráno se dívám z okna, jestli už je země bílá, ale ono pořád nic. Jenom prší, z nebe visí špagáty, že by se z nich daly plést copánky, a čas je to mrzutý. Když přijdou lidi do krámu, tak říkají: „To máme počasí, co? pane Bajza,“ a tatínek praví: „Co mám dělat, když to nechce být lepší.“

Musím pořád sedět doma, a když tatínek zavře kvelb, tak mne zkouší velkou násobilku nebo vlastivědu nebo katechismus, a když se spletu, tak mne bere za ucho a praví: „Já tě naučím, ty kluku darebná,“ a ještě praví, že musím být vzdělanější než on, kdyby mně měl všechny uši utrhat. A Honza si hová pod kamny a pořád podrímuje, nic ho nebaví, ani myši, ani ptáci, vůbec nic. Někdy hraju s Kristýnou „Člověče, nezlob se“, a když vyhraje, tak se směje, až nemůže popadnout dech, když prohraje, tak se také směje, jelikož je to Káča hloupá a není s ní žádná hra.

1. Výňatek je vypravován:

- a) v ich-formě b) er-formě

2. Kdo je vypravěčem výňatku?

- a) tatínek c) syn pana Bajzy
b) pan Bajza d) Honza

3. Jaké profesi se věnuje pan Bajza?

.....

4. Vysvětlete význam slov:

- a) kvelb
- b) katechismus

5. Najděte v textu expresivní označení pro slovo *obchod*.

.....

6. Ke každému ze slov najděte 2 synonyma:

- a) nýčko
- b) pořád
- c) praví
- d) hová si

7. Jak rozumíte významu těchto slov: z nebe visí špagáty, že by se z nich daly plést copánky?

.....

8. Doplňte vynechaná jména kamarádů hlavního hrdiny.

- a) Čeněk c) Zilvar z
- b) Kemlink d) Bejval

9. Proč označujeme knihu *Bylo nás pět* jako autobiografickou?

.....

.....

10. Ve kterém období svého života napsal Karel Poláček tuto knihu?

.....

11. Uveďte různé epizody, které hrdinové knihy společně prožili.

.....

.....

12. Rozhodněte o správnosti výroku.

a) Kristýna je Petrova mladší sestra.	ANO – NE
b) Strýček Vařeka je velmi lakomý.	ANO – NE
c) Pan Fajst se chová ke klukům přátelsky.	ANO – NE
d) <i>Bylo nás pět</i> lze označit jako humoristickou prózu.	ANO – NE
e) Komický účinek spočívá v tom, že dospělí napodobují jazyk dětí.	ANO – NE
f) V díle se objevuje pouze spisovný jazyk.	ANO – NE
g) Poláček zachytil pohledem dětí život ve velkoměstě.	ANO – NE
h) Kniha byla vydána až po autorově smrti.	ANO – NE
i) Podle knihy natočil režisér Smyczek celovečerní film.	ANO – NE